

„Sunday Times“
bestseleris nr. 1

BOOKER PRIZE laureatės ir romano
„Mergelių tylą“ autorės kūrinys

TROJOS MOTERYS

ROMANAS

PAT BARKER

baltos lankos

Pat Barker

Trojos moterys

romanas

Iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė-Bernotienė

baltos lankos

*Keliaujam
Keliamam
Keliamame namo!*

Jau nebesuskaičiuoju, kiek kartų per pastarąsias dienas girdėjau tą dainą, – jei ją taip galima pavadinti. Po stovyklą svirduliuoja vyrų pulkai – girti, suglebusiais žabtais, akimis it žuvies – ir bliuna paprastučius pasikartojančius žodžius, kol užkimsta. Drausmės beveik visai nebeliko. Visoje stovykloje karaliams nesisekė suvaldyti vyrų.

Vieną rytą eidama per areną išgirdau Odisėją šaukiant:

– Šūdžiai jūs, jeigu nepakrausit to laivo, niekur nekeliausit!

Jis išėjo iš savo menės ir stovėjo ant verandos laiptų priešais dvidešimties ar trisdešimties vyrų grupę. Bendros nuotikos požymis buvo tai, kad net čia, savo aptvare, jis nešiojosi ietį. Dauguma dainininkų ėmė trauktis, bet tuomet iš minios kažkas užriko:

– Kurgi ne, o tu pats, klastingas šunsnuki? Nematau, kad *pats* daug nešiotum.

Žinoma, Tersitas. Kas gi daugiau? Į priekį jis nežengė; greičiau jau kiti atsitraukė. Odisėjas tuojau puolė prie jo,

iškėlęs ietį virš galvos. Bukuoju galu tarsi kuoka aptalžė Tersitui rankas ir pečius, o tada, šiam susirangius ir dejuojant ant žemės, dar kelis syk užvožė per šonus, galiausiai spyrė į tarpukojį.

Susiėmęs už kiaušių, Tersitas blaškėsi į šalis, o kiti apspito jį kvatodamiesi. Jis buvo pagarsėjęs šūdmaišis, niekšelis; jei tik reikėdavo dalytis darbais, Tersitą visada rasdavai eilės gale. Oi, kitiems gal ir smagu, kai jis drasko vadams akis, bet jo niekas nemyli, negerbia. Tad paliko jį gulėti ir patraukė sau, galbūt krauti laivo, bet tikėtiniau – ieškoti, ko dar išmaukus, nes ant pečių užsimesti vynmaišiai atrodė tušti. Už kelių jardų vėl uždainavo, nors kaskart daina vis labiau priminė raudą.

Keliaujam

Keliaujam

Keliaujame namo!

O iš tikrųjų? Niekas namo nekeliauja. Niekas niekur nekeliauja. Vos prieš keturias dienas visi buvo susiruošę išplaukti po valandos – kai kurie karaliai, tarp jų ir Odisėjas, net sulipę į laivus, – bet tuomet vėjas staiga pakeitė kryptį, ir nuo jūros papūtė beveik vėtra. Tokiu oru tik pamišėlis sugalvotų plaukti iš saugios įlankos. Diena iš dienos, valanda po valandos pūtė tas keistas vėjas, taigi, štai visi čia, nugalėtojai graikų kariai įkalinti – žinoma, su jais ir belaisvės trojėnės.

Tuotarp Tersitas. Pasilenkiau prie jo, stengdamasi neatšlyti nuo dvoko, sklindančio iš pražiotos burnos. Buvo skaudu negerai galvoti apie žmogų, ką tik Odisėją į akis išvadinusį klastingu šunsnukiu, bet iš tikrųjų Tersitu gėrėtis buvo sunku. Bet vis tiek jis gulėjo sužeistas, o aš kaip tik ėjau į liginę, todėl pakišusi ranką po pažastim padėjau jam atsistoti. Jis

akimirką stovėjo susirietęs, rankomis pasirėmęs į kelius, tada lėtai pakėlė galvą.

– Aš tave pažįstu, – pasakė. – Briseidė, taip? – Atgalia ranka nusišluostė kruviną nosį. – Achilo kekšė.

– Viešpaties Alkimo žmona.

– Aha, o kaip tas vaikigalis tavo iščiose? Ką gi *viešpats* Alkimas mano apie tai? Augins kito vyro pavainikį?

Nusigrėžiau nuo jo, o nueidama visą laiką jutau, kaip iš paskos seka Amina. Ar ji žinojo mano vedybų istoriją? Na, jei anksčiau nežinojo, dabar jau tikrai žino.

Pora dienų prieš žūdamas, Achilas atidavė mane Alkimui, paaiškinęs, kad šis prisiekė pasirūpinti kūdikiu mano iščiose. Nieko apie tai nežinojau iki pat to ryto. Ištempta iš Achilo lovos – užsimetusi ant pečių sėkla nutaškytą paklodę, su trupiniais plaukuose, bloguodama, prakvipusi seksu – buvau ištekinta už Alkimo. Keistos vestuvės, nors visiškai teisėtos, žynys sukalbėjo maldas ir raudonu siūlu surišo mūsų rankas. Ir, reikia pabrėžti, Alkimas žodį tesėjo. Dar šįryt jis pareikalavo, kad kaskart išeinančią iš aptvaro mane lydėtų moteris.

– Nesaugu, – pasakė. – Turi ką nors pasiimti kartu.

Taigi, taip atsirado ši mergina, Amina.

Mes atrodėme absurdiška procesija, aš – padori ištekėjusi moteris, storai užsidangsčiusi šydais, o Amina tursena atsilikusi keliais žingsniais. Aišku, viskas nesąmonė. Nuo girtų po stovyklą klajojančių gaujų mane saugojo ne paauglė mergaitė, o Alkimo kardas, kaip kadaise, vos prieš penkis mėnesius, – Achilo. Vienintelis, *vienintelis* dalykas, ką nors reiškiantis šioje stovykloje, buvo galia – o tai reiškė galią žudyti.

Paprastai vaikštinėti pakrante man būdavo malonu, bet ne šiandien. Vėjas virto karšta drėgna ranka, stumiančia tolyn

nuo jūros, sakančia: „Ne, ten negalima.“ Sakau „drėgna“, bet kol kas lietaus nebuvo, nors aukštai į dangų virš įlankos kilo didžiulis priekalo formos debesis, o naktimis būdavo matyti giliai jo viduje žaibuojant. Viskas rodė, kad artinasi audra, tačiau ji taip ir neatėjo. Keista kaštoninė šviesa kiekvieną atvirą odos lopinėlį dažė bronzą, kol vyrų rankos ir veidai atrodė nukalti iš to paties kieto nelankstaus metalo kaip ir kardai.

Šventiškoje nuotaikoje – girtavime, puotavime, šokiuose – jutau nerimo bangą. Vėjas pradėjo brūžinti visiems nervus, kaip zirziantis kūdikis, kuris vis neužmiega. Net naktį, užsidarius ir užrėmus visas duris, nebuvo kaip nuo jo pabėgti. Gūšiai skverbėsi pro kiekvieną plyšį, kilo kilimus, gesino žvakes, vydavosi koridoriais iki miegamojo, net skverbėsi į miegą. Vidury nakties staiga atsibudavai ir žvelgdavai į lubas, ir visi klausimai, į kuriuos dieną įstengdavai nekreipti dėmesio, susispiždavo aplink lovą.

„Ką gi *viešpats* Alkimas mano apie tai? Augins kito vyro pavainikį?“

Apie mano nėštumą dabar jau žinojo visi. Pokytis, regis, įvyko nepastebimai, kaip trumpėja dienos. Vakarą po vakaro nepastebi didelio skirtumo, kol staiga oras atvėsta, ir supranti, kad jau ruduo. Žmonių požiūris į mane, išsipūtus pilvui, pasikeitė, o dėl to man savo ruožtu pasidarė sunkiau tvarkytis su jausmais negimusio kūdikio atžvilgiu. Achilo kūdikis. Achilo *sūnus*, anot mirmidonų, matyt, reginčių, kas mano iščiose. Kartais mane apimdavo jausmas, kad savyje nešioju visai ne kūdikį, o patį Achilą, miniatiūrinį, susitraukusį iki homunkulo dydžio, bet vis tiek atpažįstamą kaip Achilas; ir ginkluotą iki dantų.